

Ilustracije zgodbe 'Curse or Hail us'

Inovacijski predlog

Umetnost

0€q | KÓÜQ ZRCSUXŠRÒXQ ÁÚCEKŠÔCE
T ^} q | KÓUŽP SÁ URÔEÁT EÜCEÁ/UWÜÒ
¥[| KÓÜÖÖP RÔÁ UŠEÁZÁ ÓŠSUXCEP RÒÁT EÜÓUÜ

Mladi za napredek Maribora 2013

Ilustracije zgodbe 'Curse or Hail us'

Inovacijski predlog

Umetnost

Maribor, februar 2013

Kazalo vsebine

POVZETEK	3
ZAHVALA.....	4
UVOD	5
1. TEORETIČNI DEL.....	6
1.1. Ilustracija.....	6
1.2. Ilustrator	8
1.3. Propaganda	10
1.4. Propagandni plakat.....	11
1.5. Nacistična propaganda	12
2. ZGODBA	14
2.1. Curse or Hail us.....	14
2.2. GLAVNA KARAKTERJA	15
2.2.1. Ulrich.....	15
2.2.2. Georg.....	16
2.3. STRANSKI KARAKTERJI.....	17
3. PRAKTIČNI DEL	19
3.1. Potek dela	19
3.2. Ilustracije	21
4. RAZPRAVA	32
ZAKLJUČEK.....	34
VIRI IN LITERATURA	35

KAZALO SLIK

Slika 1.....	12
Slika 2, 3, 4.....	13
Slika 5,6.....	15
Slika 7.....	16
Slika 8.....	17
Slika 9, 10, 11.....	21
Slika 12, 13, 14.....	22
Slika 15, 16, 17.....	23
Slika 18, 19, 20.....	24
Slika 21, 22, 23.....	25
Slika 24, 25, 26.....	26
Slika 27, 28, 29.....	27
Slika 30, 31, 32.....	28
Slika 33, 34, 35.....	29
Slika 36, 37, 38.....	30
Slika 39, 40.....	31
Slika 41, 42.....	32

POVZETEK

V mesecu novembru leta 2011 sem v angleškem jeziku napisala zgodbo, ki je izmišljena inačica druge svetovne vojne in katero sem se odločila tudi ilustrirati.

Ustvarila sem ilustracije za vsako poglavje posebej kot naslovnico le-tega. Ker se zgodba dogaja v času druge svetovne vojne in je v veliki meri napisana iz vidika nemških udeležencev vojne, sem izbrala stil ilustracij, podoben propagandnemu plakatu nacistične Nemčije.

Naslovnica knjige je zelo enostavna, saj ne želim, da bi knjiga izgledala igrivo, kajti zgodba je namenjena predvsem mladini in odraslim.

ZAHVALA

Zahvaliti se želim mentoricama. Posebna zahvala gre tudi moji prijateljici, ki je preverila slovnico moje zgodbe ter glasbeni skupini Sabaton, ki me je navdihnila, da sem zgodbo sploh napisala. Zahvaljujem se vsem, ki jim je bila zgodba všeč ter so mi s tem vlili samozavest. Zahvaliti se želim tudi svojima staršema, ki sicer zgodbe še nista prebrala, a me imata zelo rada.

UVOD

Za inovacijski predlog v projektu Mladi Za Napredek Maribora 2013 sem izbrala temo, ki me zelo zanima in to je ilustracija. Ilustriranju namenim veliko svojega prostega časa. Poleg tega mi je oblikovanje oziroma risanje ilustracij v resnično veliko veselje.

Odločila sem se za likovno-grafično opremo lastne zgodbe, za katero iskreno upam, da bo nekega dne izšla v knjigi.

Ilustracije so navdihnjene s propagandnim plakatom tretjega rajha, zato imajo močne barve ter čiste linije.

Zgodba je napisana v angleščini in je namenjena predvsem mladini.

Namen zgodbe je bralcu približati dogajanje v drugi svetovni vojni skozi oči dveh nemških karakterjev, ki sta sicer stroja, zgrajena izključno za pobijanje svojih sovražnikov. Pomen je simboličen, saj dandanes ljudje, odraščajoč z zgodovino, ki so jo napisali zmagovalci, verjamejo, da je bil sleherni mož v vojski tretjega rajha nacionalsocialist, in se ne zavedajo, da je bila velika večina teh vojakov prisiljena sodelovati v vojni in izrabljena, da so v njej odigrali vlogo vojaških strojev, kot je prikazano v moji zgodbi. Vojna iz ljudi lahko naredi stroje, brezčutne stroje.

1. TEORETIČNI DEL

1.1. Ilustracija

Knjižna ilustracije je slika, s katero se opremi knjiga. Je vizualna predstavitev tega, kar je zapisano in običajno pripomore k boljši predstavi le-tega. Ilustracija ni le samo slika dodana k besedilu, ampak se z besedilom dopolnjuje.

Ilustracija v bistvu izvira že iz jamskega slikarstva, torej prazgodovine.

Pred iznajdbo tiska so bile vse ilustracije (iluminacije) naslikane ročno, kot grafika pa je bila ilustracija na Kitajskem in Japonskem poznana že od 8. stoletja dalje.

Med 15. in 18. stoletjem se je močno razširil lesorez, gravura in jedkanje, proti koncu pa tudi litografija, ki je omogočala lažje reproduciranje ilustracij.

Prva ilustrirana knjiga je Biblija iz leta 1450. Ilustracije v njej so imele namen predaje biblijskih zgodb neberljivim, ki jih tistega časa ni bilo malo.

Do konca 17. stol. so po vsej Evropi izhajale bogato ilustrirane knjige in s privlačnostjo ter priročnostjo skušale pridobiti številne kupce.

'Ilustrare' je latinski izraz, pomeni pa nekaj razsvetliti, oziroma razjasniti.

Šele po letu 1840 pomeni besedni pojem ilustracija sleherno likovno upodobitev, ki nazorno dopolnjuje besedilo. Gre za dopolnjevalno oz. spremljevalno razmerje.

Danes ločimo veliko vrst ilustracij, ločujemo pa jih glede na njihovo funkcijo: revijalna, knjižna, medicinska, enciklopedična, itd.

Moje ilustracije spadajo v področje knjižne ilustracije. To so ilustracije, s katerimi so opremljene knjige. Ta vrsta ilustracije se je začela množično pojavljati z nastankom lesoreza in litografije. K razvoju ilustracije pa je veliko pripomogel razcvet pripovedovanja pravljic po Evropi, konec 18. stoletja (*Brata Grimm, Andersen*).

Prav tako je konec 18. stol. izum litografije (A. Senefelder) omogočil možnost večbarvnega odtisa in tako se ilustracija še bolj razmahne in postane stalna spremljevalka meščanske literature, ki je bila zelo realistična, praktična.

V obdobju Secesije (na prelomu 19. in 20. stol.) postane likovna oprema knjige visoko cenjena.

V začetku 20. stol. se je moderna ilustracija oddaljila od književnosti in nastala je grafična umetnost, samostojna in nevezana na literaturo ali sporočilno predlogo.

Zaradi naglega napredka so ljudje težili h gibanju, naglici, senzaciji, ... Tako je film vse bolj pomenil živo sliko, to je časovno-prostorsko ilustracijo časa.

Obdobje prvih 30-ih letih 20. stol. so močno zaznamovala avantgardna gibanja, predvsem rusko. Pojavi se fotomontažna ilustracija in politični plakat. Oprema knjižnih ovitkov ni smela biti propagandno vsiljiva, temveč je morala ideološko in kulturno vplivati na gledalca, da se bo odločil za branje.

Razvoj tiska in tiskarskih tehnik je omogočal vse do danes nenehni razvoj ilustracije, ki ves čas odraža življenje družbe in njen razvoj.

Novi videz knjig danes proučujejo tehnični in likovni oblikovalci knjig. Inovativnost je odvisna od modernih knjižnih ilustratorjev.

1.2. Ilustrator

Ilustrator je umetnik, ki se ukvarja z likovnim opremljanjem knjig.

Njegovo osnovno delo je, da to kar opisuje tekst, prenese v slikovno podobo.

Večina ilustratorjev je svobodnih umetnikov, ki so zaposleni pri založbah, časopisih, ipd.

Včasih so bili ilustratorji manj cenjeni kot slikarji, a zaradi razvoja in popularnosti video iger ter stripov postaja tudi ilustracija vse bolj priljubljena in iskana na svetovnih trgih. Danes se ilustrirajo tudi mnoge knjige za odrasle (*npr. E. Flisar, Čarovnikov vajenec*).

Dandanes se večina ilustracij ustvari na računalniku, najpogosteje s programi kot sta *Photoshop* ali *Paint Tool SAI* ter z uporabo grafične tablice (*npr. Wacom*).

Digitalna ilustracija je drastično spremenila ilustratorsko produkcijo. A ne glede na tehnološki razvoj, so še zmeraj zelo priljubljene tradicionalne, ročno narisane ilustracije. Sama se poslužujem tako računalniške tehnike risanja ilustracij kot tradicionalne tehnike risbe s svinčnikom na papir. Navadno to ročno narisano risbo s pomočjo optičnega čitalca prenesem v digitalni format in ilustracijo nato računalniško obdelam v različnih računalniško-grafičnih programih.

Najbolj priljubljeni računalniški programi, s pomočjo katerih ilustrator ustvarja svoje ilustracije:

- Photoshop (rastrska slika)
- Paint Tool SAI (rastrska slika)
- Illustrator (vektorska slika)
- ArtRage (rastrska slika)
- Open Canvas (rastrska slika)
- GIMP (rastrska slika)

Najbolj priljubljene grafične tablice:

- Intuos (Wabom)
- Bamboo (Wacom)

Najbolj priljubljene tradicionalne tehnike:

- Akvarel
- Pasteli
- Oljno slikarstvo

- Lesorez
- Linorez
- Pero in črnilo
- Mešana tehnika

1.3. Propaganda

Propaganda je javno načrtno razširjanje različnih ideoloških nazorov. Cilj propagande je vpliv na javno mnenje v političnih, ekonomskih, psiholoških in drugih okvirih. Ker je propaganda mnogokrat enačena tudi z manipulacijo, je v slabšalnem smislu lahko pojmovana kot potvarjanje ali namerno prikrivanje (t.i. »lažna propaganda«) dejstev. (Wikipedija)

Propaganda je način, na katerega poskuša avtoriteta neposredno pridobiti podporo ljudstva. Običajno vpliva na čustva človeka, ne pa na njegov razum. Na nek način je vrsta reklamiranja ter način odnosov z javnostjo.

Obstaja veliko vrst propagande; politična, reklamna, ipd, med propagando pa štejemo tudi navodila o tem, kako naj bi se obnašali – npr; naj ne bi kadili in onesnaževali okolja, itd.

Od vseh vrst propagande je politična verjetno najbolj udarna, in tudi prva, ki pride na misel, ko slišimo pojem 'propaganda'. Najdemo jo na plakatih, televiziji, ter radiju, pa tudi v drugih medijih.

»Dobra propaganda ne sme lagati, niti ni potrebno. Ne boji se resnice. Napaka je verjeti, da ljudstvo ne more prenesti resnice. Lahko. Pomembno je le, da jim resnico predstavimo na tak način, da jo bodo lahko razumeli. Propaganda, ki laže, ima slabe namene. Ne more ji uspeli na dolgi rok.«

- Dr. Joseph Goebbels, oče propagande

1.4. Propagandni plakat

K propagandnemu plakatu prištevamo večinoma politične plakate, ki so izdani v času družbenih preobratov, revolucij, vojne, ob volitvah, referendumih, ipd.

V skupino propagandnih plakatov uvrščamo plakate, ki ljudstvo obveščajo o zdravju – opozorila glede raka, kajenja, raznoraznih virusov, itd.

Poznamo tudi propagandne plakate, ki vabijo na različne zabavne dogodke, npr. gledališke igre, koncerte, ..). Skratka, propagandni plakat lahko zajema vse segmente človekovega delovanja in bivanja.

Umetnost propagande na političnih plakatih so v veliki meri začeli uporabljati med prvo svetovno vojno, saj je bil to najučinkovitejši način širjenja ideje med ljudstvom. Še posebej so poskušali spodbuditi ljubezen do domovine, širili pa so tudi sovraštvo in zaničevanje do nasprotnikov v vojni.

Propagandni politični/vojni plakati večinoma uporabljajo udarne in sugestivne kretnje ter podobe, manj besedila, da lahko plakate razumejo tudi neberljivi, pa tudi zato, da svoje sporočilo jasno sporočajo že od daleč.

1.5. Nacistična propaganda

Nacistična Nemčija je propagando uporabljala z izjemno profesionalnostjo ter z njo med vso drugo svetovno vojno vzdrževala moč in kontrolo nad svojim ljudstvom ter vzdrževanjem njihove morale.

Minister propagande tretjega rajha, dr. Joseph Goebbels, je znan kot eden najpomembnejših očetov propagande, takšne kot jo poznamo danes.

Njegovo delo je bilo še posebej pomembno, ker je bila politična propaganda velik podporni steber nacistične propagande, namenjene tako Nemčiji, kot tudi njenim okupiranim področjem.

Zaradi močnega vizualnega efekta so ti plakati privlačili pozornost in za razliko od drugih oblik propagande, kot na primer političnim govorom ter programom na televiziji in radiju, se je bilo plakatom veliko težje izogniti.

Na njih so bili največkrat upodobljeni člani SS-a ter Hitlerjeve Mladine, običajno veličastno osvetljeni, ter prikazani v stilu herojskega realizma.

(Slika 1)

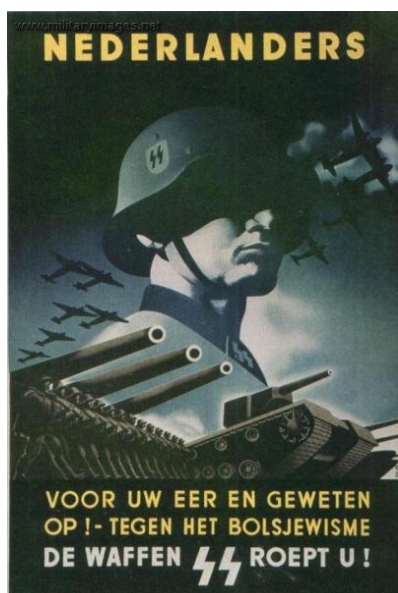
(Slika 2)

Na plakatu je prikazan član SA, veličastno osvetljen ter pobarvan v sijoče barve. Eden od najbolj znanih nacističnih plakatov dobro prikazuje, kako so nacisti vplivali na pozornost množic. (1933 – promocija filma 'SA Mann Brand')

(Slika 3)

Ponovno v živih barvah, ta plakat prikazuje zmaja (ki prikazuje Sovjete in žide), ki sta ubija insignija SS-a. (Belgija, poster za promocijo SS-a)

(Slika 4)

Nizozemski nacistični plakat v hladnih barvah prikazuje dramatično osvetljenega SS-ovca, obkroženega s silami Nacistične Nemčije – tanki ter letali. (Nizozemska, poster za promocijo SS-a – »Za tvojo čast in vest! Proti Boljševizmu. Waffen-SS te kliče!«)

2. ZGODBA

2.1. Curse or Hail us

Moja avtorska zgodba 'Curse or Hail us' je postavljena v čas druge svetovne vojne. Čeprav je večina dogodkov v zgodbi zgodovinsko korektnih (Bitka za Moskvo, vojna v severni Afriki, Dresden), zgodba še vedno spada strogo v fiksijsko zvrst, saj so glavni vojaki roboti, oziroma počlovečeni tanki in letala.

Originalno simbolistična ideja se je porodila, potem ko sem bila do vrha sita govoric o tem, da je bil sleherni mož v nemški vojski druge svetovne vojne okruten, resen nacist.

Veliko sem prebrala o tretjem rajhu in videla veliko filmov, ki so mi razjasnili nekatere moje dvome glede te teme (npr. Stalingrad).

Čeprav se politično nacionalnega socializma ne želim niti dotakniti, na določen način simpatiziram z možmi v nemški vojski, v smislu, kot je dejal Chesterton ⁽¹⁾:

»Pravi vojak se ne bori, ker sovraži to, kar je pred njim, temveč, ker ljubi to, kar je za njim.«

Nemški vojaki so bili navadni možje, ki so imeli radi svojo državo in svojo družino. Bili so zelo raznoliki, dostikrat neizobraženi, skromni in zaradi tega tudi največkrat zavedeni.

Govorim o teh možeh.

V zgodbi sledimo dvema glavnima protagonistoma: Ulrichu in Georgu.

---

(1) G. K. Chesterton, Angleški pisatelj (1874 – 1936)

2.2. GLAVNA KARAKTERJA

2.2.1. Ulrich

Ulrich je prvi karakter, ki sem ga ustvarila za to zgodbo, in čeprav imajo vsi trije karakterji pomembno vlogo v svojem delu zgodbe, je Ulrich zame osebno 'glavni' karakter.

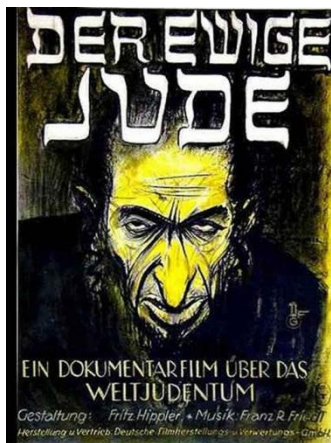
(Slika 5)

Ulrich je tank modela Panzer IV, ki polovico svoje zgodbe bije v Afriki, drugo polovico pa v bitki za Berlin.

Velikokrat je žrtev posmeha, ker je po naravi zelo naiven in prekomerno poslušljiv, njegov nos je kot "orlovski nos", kakršnega so takratni ilustratorji risali na propagandnih plakatih proti Židom.

Očitno je, da se Ulrich velikokrat ne zaveda težke situacije v kateri se znajde, ne razume pomena smrti, ne razume sovraštva. Ker je programiran tako kot vsi drugi tanki, ni sposoben izpeljati svojih lastnih odločitev brez ukaza nadrejenih.

Ulrich ponazarja vojaka, katerega um je sprala nacistična propaganda, oziroma vojaka, ki slepo verjame v svojega vodjo, kot otrok, ki je bil že od majhnega vzgajan za to, da se bo nekega dne brez ugovaranja boril za svojo državo.

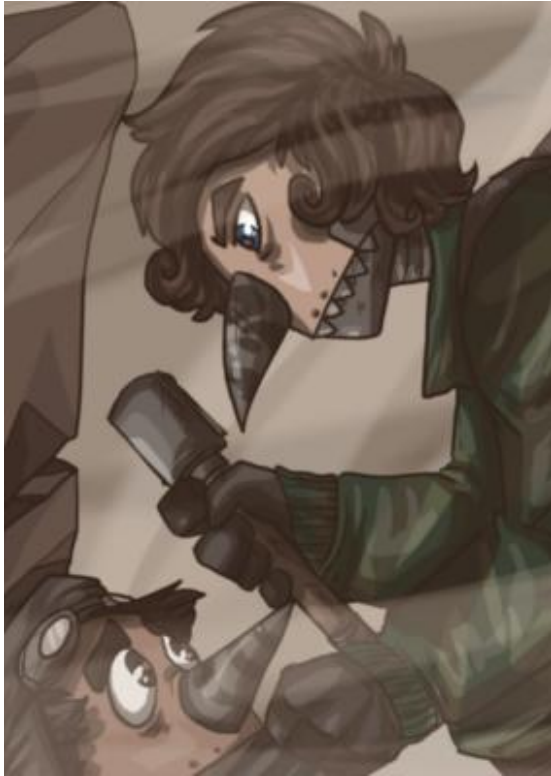

(Slika 6)

- Primer prikazovanja Židov v tretjem Rajhu

2.2.2. Georg

Georg je izmed treh glavnih likov najbolj ekspresiven, ker je dodatno programiran, da bi razumel in doživljal čustva, kot jih doživljajo ljudje. To pa je nekaj, kar mehanski vojak še ni čutil.

(Slika 7)

Georg je model letala Ju-87G-2, oziroma Štuka. Za razliko od tankov, ki imajo svoje poveljnike, so letala dosti bolj samostojna in inteligentna, ker morajo sama izbrati pravilne načine boja.

Georg je kot karakter najstarejšega brata, ki z izjemno radostjo skrbi za svoje mlajše brate – člane njegove eskadrile.

Zaradi svoje čustvene nadgradnje lahko čuti bratovsko ljubezen in skrb, tako kot tudi izjemno sovraštvo.

Georg ponazarja vojaka, ki se je proti svoji volji prisiljen boriti v vojni. Ni velik navdušenec nad rajhom, ter mu ni mar za to, kdo zmaga v vojni. Temu sta pripomogli bridka jeza in zamera, ki ju kroti do Nemcev in Angležev zaradi stvari, ki jih je v vojni izgubil.

2.3. STRANSKI KARAKTERJI

V zgodbi je veliko drugih karakterjev, nekateri z manj, nekateri z bolj pomembnimi vlogami, nekateri pa so tudi ključni pri pripovedovanju zgodbe.

Ivan

(Slika 8)

Ivan je karakter, ki situacijo v zgodbi vidi skozi ruske oči. Je najstarejši in najbolj izkušen med karakterji.

Ivan je tank modela T-35 in ima od glavnih karakterjev najmanj vloge v zgodbi, a je pomemben ob koncu. Njegova zgodba se na kratko preplete z Georgovo, tako kot se Georgova preplete z Ulrichovo.

V zgodbi ponazori drugačen odnos med tankom in poveljnikom kot ga ima Ulrich s svojim.

Ivan se bori za svojo domovino z vso radostjo, ki jo premore, ker verjame, da bo mir po zmagani vojni vreden vsega truda in trpljenja, skozi katera se morajo prebiti.

SS-Scharführer Alfons Vogel – Ulrichov poveljnik. Vogel je prikazan kot predan nacionalistični socialist, ki brez dvoma verjame, da so vsa führerjeva dejanja edine pravilne rešitve. Je egoist, a po izkušnjah naj ne bi bil slab poveljnik. Z Ulrichom velikokrat ne ravna lepo, a naivec Ulrich mu vselej verjame, tako kot vsak drug tank verjame svojemu poveljniku, da je to edini pravilen in pravičen način ravnanja z tankom.

'Der Reichsadler' Johannes Reichsadler – Reichsadler je poveljnik Ulrichove čete v Afriki in rahel navdih za njegov nastanek je bil Erwin Rommel ter njegovo očetovsko obnašanje do svojih čet. Reichsadler je nasploh dobrovoljen, a strog glede svojih ukazov. Po njegovem prepričanju bi morali poveljniki s svojimi tanki ravnati dobro in poskrbeti, da se le-ti dobro počutijo. Reichsadler je prijatelj Alfonsa Vogla, saj sta se skupaj borila že v Franciji leta 1940.

Tovariš Iosef Zvezda – Ivanov komandant. Za razliko od Alfonsa, je Iosef v svojem delu novinec. Iosef je izjemno pozitivno naravnani komandant, in je nasploh kot popolno nasprotje Alfonsu. Tanke vidi kot sebi enake, in je pripravljen tudi nemškemu vojakom dati možnost preživetja.

V nenapisanem nadaljevanju zgodbe Iosef naveže zelo dobre prijateljske odnose z Reichsadlerjem, med tem ko je slednji pridržan kot vojni ujetnik.

Markus – Markus je najpomembnejši stranski lik v Georgovi zgodbi, saj se večino prvega dela zgodbe Georg ukvarja z njim. Markus naj bi bil rahlo defektiven, in brez krdelnega nagona, zaradi česa noče sodelovati s svojo skupino tako, kot bi moral. Georg je odločen da ga želi spremeniti, ter ga naposled vidi kot majhnega brata, za katerega je odgovoren in ga mora zaščititi.

Borivoj – Borivoj je Čehoslovaški član RAF-a (Royal Air Force), ki se ob določenem dogodku neprijetno zaplete z Georgom.

Georgova eskadrila – Poleg Georga in Markusa je v Georgovi eskadrili še sedem drugih članov; Siegfried, Emil, Dachs, Dieter, Xavier, Christoph in Waldo.

Skozi zgodbo nimajo pomembne vloge, v spomin pa se lahko vtisne Siegfried, ki v neki točki v zgodbi izgubi polovico svojega nosu.

3. PRAKTIČNI DEL

3.1. Potek dela

Ilustracijo sem kot svoj projekt izbrala iz enega samega razloga; ljubim ilustriranje.

Z ilustracijami imam že nekaj izkušenj, saj sem pri založni SMAR-TEAM v preteklih letih ilustrirala nekaj knjig:

- Pošastna Zver (Stefan Vasić, 2010),
- Dežela Bambus (Tasja Videmšek, 2010),
- Basni postavljene na glavo (Blaž Glogovčan, 2012).
- Dobri Ikelos (samoizdaja, 2011)

Da sem lahko pričela z delom, sem morala najprej najti rešitev, kakšne vrste ilustracij si želim v svoji knjigi. Glede na tematiko zgodbe, sem se odločila za ilustracije, ki spominjajo na propagandni plakat v času druge svetovne vojne.

Ilustracije so bile narejene popolnoma digitalno z uporabo programov *Paint Tool SAI* ter *GNU Image Manipulation Program (GIMP)*.

P.T. SAI sem uporabljala pri večini dela, kot so izrisovanje ilustracij, barvanje in tako naprej, v *GIMP-u* pa sem dodala teksturni efekt ter naslove.

Za risanje sem uporabila grafično tablico *Intuos 4*. Risanje s pomočjo grafične tablice je zelo podobno risanju s svinčnikom, a je večini težko začeti, saj ima drugačno koordinacijo med očesom in roko. V glavnem risanje poteka, tako da konček tabličnega pisala potegneš po tabličnem ekranu in istočasno se ta poteza izriše na ekranu računalnika.

Delo samo je bilo zahtevno, a predvsem zabavno. Pri nekaterih ilustracijah je bilo sicer težje zajeti dogajanje poglavja v eni sliki, ali pa je bilo dogajanje težko uprizoriti, a mi je navsezadnje le uspelo.

Ilustracij nisem želela močno senčiti ali jim dodajati globine, temveč sem namesto tega izbrala bolj ploskovite slike, brez obrob, le barva ob barvi, kar je bil način, mnogokrat uporabljen na propagandnih plakatih.

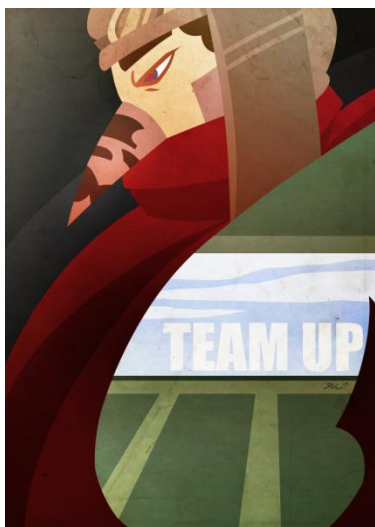
Barve sem večinoma poskušala obdržati močne in tople, a pri kar nekaj ilustracijah sem se odločila za drugačno pot, da bi bolj ugajale vsebini poglavja.

V naslovih sem uporabila tri fonte: Impact, Kremlin in Matura MT.

Impact je eden od mojih najljubših fontov in na srečo tudi font ki bi lahko spominjal na pisavo ki je bila uporabljena na propagandnih plakatih. Font Kremlin je bil izbran, ker spominja na cirilico, zato je tudi večinoma uporabljen na poglavjih ki se bolj ali manj osredotočajo na ruske junake.

Matura MT je uporabljen le enkrat in sicer na plakatu, ki naj bi spominjal na italijanskega.

3.2. Ilustracije

(Slika 9)

(Slika 10)

(Slika 11)

Ilustracije 1, 2, 3

Ilustracija 1 je bila testna ilustracija, ki mi osebno sicer ni všeč, in jo bom v prihodnosti verjetno predelala. Na njej je Georg in pa letališče, kar se navezuje na dogodke iz prvega poglavja, in Georgovega začetka.

Ilustracija 2 je ena izmed mojih najljubših v seriji. Na njej je četa tankov, ki se v drugem poglavju pripravljajo na izvoz. Poskusila sem uporabljati čim manj barv, da sem ohranila čim bolj enostaven videz.

Ilustracija 3 prikazuje Vogela, ki je v tretjem poglavju prvič predstavljen. V svojih ilustracijah sem se poskusila čim bolj izogniti uporabi nacističnih simbolov (npr. svastike), zato sem insignije na njegovi uniformi pustila močno stilizirane.

(Slika 12)

(Slika 13)

(Slika 14)

Ilustracije 4, 5, 6

Pri ilustraciji 4 sem uporabila drugačno obliko pisave kot na drugih ilustracijah. Uporabljena oblika pisave se imenuje *Matura MT*, medtem ko sem na večini ostalih ilustracijah uporabila obliko *Impact*. Na tak način sem želela izpostaviti italijanski plakat, ki promovira svoje nemške zaveznike in ni tipičen nemški plakat. Na tej ilustraciji tudi prvič prikažem Ulrichov obraz.

Ilustracija 5 prikazuje Markusa in Georga, roka slednjega prijateljsko stegnjena čez ramena svojega kolega.

Ilustracija 6 je še ena tistih, ki so mi posebej všeč, in je nekakšna kandidatka za naslovnico. Roki na njej pripadata Markusu in Georgu, ki v šestem poglavju skleneta stavo. V ozadju so barve zastave tretjega rajha.

(Slika 15)

(Slika 16)

(Slika 17)

Ilustracije 7, 8, 9

Ilustracija 7 veliko bolj spominja na grafično sliko kot pa na propagandni plakat, in čeprav glede na stil izstopa in izgleda kot naslovnica, je ne bi želela spremeniti. Od vseh ilustracij ta izgleda najmanj propagandno.

Ilustracija 8 je ena bolj zabavnih ilustracij v seriji in je prva, ki prikazuje enega od sovjetskih junakov. Na sliki je ruski poveljnik. Plakat je večinoma rdeče - zlat, tako kot zastava sovjetske Rusije. V tej ilustraciji je bila tudi prvič uporabljena pisava *Kremlin*.

Ilustracija 9 se osredotoča na pogovor med Georgom in Markusom, in je večinoma le to – pogovor.

(Slika 18)

(Slika 19)

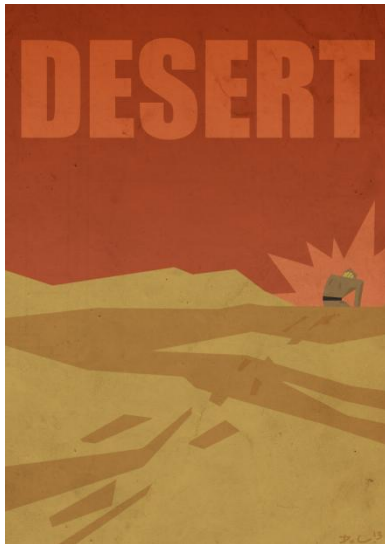
(Slika 20)

Ilustracije 10, 11, 12

Ilustracija 10 prikazuje napad, ki je opisan v desetem poglavju iz vidika letal. Plakat je zelo ploskovit in dobro opravlja svoj namen propagandnega plakata, saj izgleda, kot da bi pozival ljudi, naj se združijo v napad proti Moskvi.

Ilustracija 11 je v nekaterih pogledih podobna ilustraciji 10, to pa zato, ker enajsto poglavje opisuje enako bitko kot deseto, a s pogledom ruskega tanka. Letala napadajo diagonalno navzdol, tank pa diagonalno navzgor.

Ilustracija 12 je narisana v rahlo drugačnem stilu, saj vsebuje nežne barve in gradient. Na ilustraciji vidimo krilo poveljnika, ki zakriva tankove oči, kar se nanaša na del tega poglavja, v katerem poveljnik Vogel razlaga tanku Ulrichu, v svojem izjemno desničarskem umu, kam Nemci spravljajo Žide, ter zakaj je to tako. Ulrich, ki ni sposoben ugovarjati svojemu poveljniku, sprejme dano informacijo ter verjame, da je pravilna in resnična – tako kot milijoni nemških mož in žena, v opomin na današnji čas in dogajanje.

(Slika 21)

(Slika 22)

(Slika 23)

Ilustracije 13, 14, 15

Ilustracija 13 je zelo enostavna, tako po videzu kot po razumevanju. V tem poglavju se Ulrich izgubi v puščavi.

Ilustracija 14 je bila narisana bolj kot naslovnica revije kot pa propagandni plakat.

Ilustracija 15 je orisuje nemške sile, ki evakuirajo iz Afrike. Ilustracija je zelo enostavna a zelo barvna ter očitna.

(Slika 24)

(Slika 25)

(Slika 26)

Ilustracije 16, 17, 18

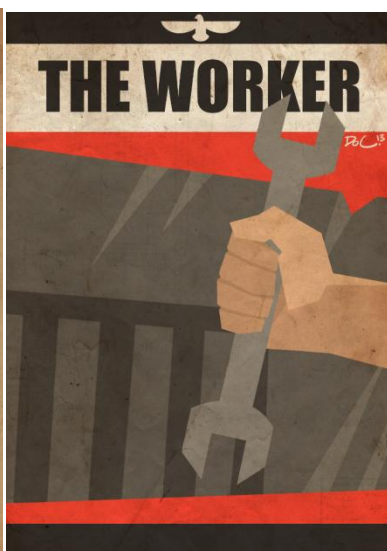
Ilustracije 16 je predelava ene od mojih starejših slik iz leta 2011.

Na ilustraciji 17 je silhueta poljskega karakterja Borysa, zaradi katerega se RAF eskadrila znajde v zgodbi.

Ilustracija 18 je najbolj enostavna in najbolj prazna od vseh, ker je naslovnica poglavja, ki je ključni dogodek v Georgovi zgodbi in eno najbolj žalostnih poglavij v zgodbi. Kakršen koli dodatek k tej naslovnici bi bil odveč, saj črnina pove prav vse.

(Slika 27)

(Slika 28)

(Slika 29)

Ilustracije 19, 20, 21

Ilustracija 19 govori o poglavju, v katerem se nemška vojska pelje domov mimo bombardiranega Dresdna.

Ilustracija 20 je edina, ki prikazuje človeka, ali del le-tega. Ilustracija bolj spominja na naslovnico revije kot na plakat, a mi v kakršnem koli primeru ugaja.

Ilustracija 21 je ena redkih ilustracij v kateri je uprizorjeno celotno telo. Vidimo Georga in Borivoja, poglavje enaindvajset je hkrati ponovitev poglavja osemnajst, a iz Borivojeve perspektive.

(Slika 30)

(Slika 31)

(Slika 32)

Ilustracije 22, 23, 24

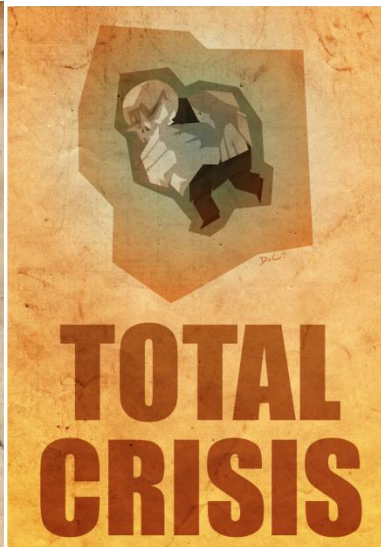
Ilustracija 22 prikazuje Georga in Rudolfa obrnjena drug od drugega, in s tem nakazuje tudi na nesporazum med njima.

Ilustracija 23 je v več pogledih podobna ilustraciji 3 - ima enake barve ter poveljnika (tokrat Reichsadlerja) na sredini. Tudi ta naj bi bila bolj podobna reviji kot plakatu. To je edina ilustracija, za katero sem uporabila svinčnikovo skico kot podlago.

Na ilustraciji 24 je prikazan Ivan. Je zelo minimalistična in barvno skromna. Sprva sem na njej želela dodati tudi Iosefa, a se je izkazalo, da je z dodanimi barvami ilustracija izgubila resni izgled, ki sem ga želela prikazati.

(Slika 33)

(Slika 34)

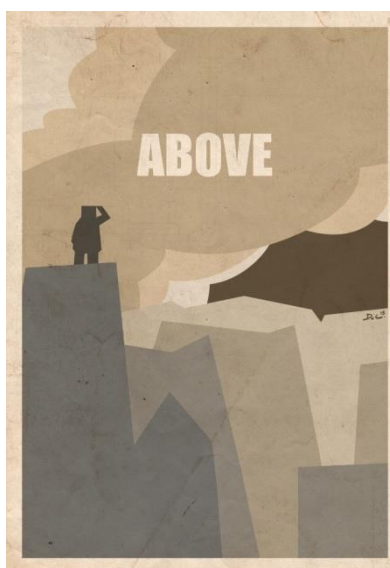
(Slika 35)

Ilustracije 25, 26, 27

Na ilustraciji 25 je prikazan potrti Georg, ki ga Rudolf poskuša pomiriti. Ilustracija je temačna, ter se tako sklada z čustvi glavnega karakterja na njej.

Ilustracija 26 prikazuje Alfonza, ki 'speč' leži v snegu. Plakat je svetlejši okoli karakterja, in bolj ko se oddaljuje, bolj zarjavet in propadel izgleda plakat.

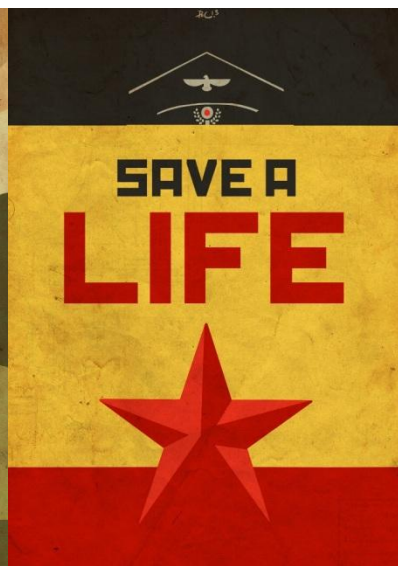
Ilustracija 27 je ena izmed redkih, ki daje občutek globine, jas prikazuje svetlejšega Ivana in temnejšega Ulricha, ki sedi v njegovi senci.

(Slika 36)

(Slika 37)

(Slika 38)

Ilustracije 28, 29, 10

Na Ilustraciji 28 je prikazan Berlin v razvalinah, zelo svetlih barv. Iz tal se kadi, na najvišji od stavb pa stoji figura – Borivoj, ki čaka da ga doleti usoda.

Ilustracija 29 je še ena izmed tistih ki izgleda bolj kot dejanska ilustracija, kot pa propagandni plakat, saj je na njej več odtenkov iste barve (zelene), ter dva razgibana karakterja.

Ilustracija 30 je zelo enostavna in centrirana, in je še ena izmed tistih, ki so mi zelo všeč. Je zelo ploska in precej minimalistična, na njej so večinoma le barve in črke, z izjemo sovjetske zvezde in nemške kape.

(Slika 39)

(Slika 40)

Ilustracije 31, 32

Na Ilustraciji 31 vidimo dva karakterja (Georga in Borivoja), ki padata navzdol po sredini ilustracije. Tako kot ilustracija pred njo je tudi ta fokusirana na sredino slike.

Ilustracija 32 ima bolj vidno teksturo kot katerakoli druga ilustracija, in s tem daje videz obrabljenosti in starosti, kar se sklada z naslovom zadnjega poglavja – Forget (Pozabi).

4. RAZPRAVA

V ilustriranju nikakor nisem neizkušena. Predstavljen inovacijski predlog tudi ni moj prvi preizkus v tem.

Ker imam veliko domišljije mi ni težko prenesti teksta v sliko, še posebej če mi je dovoljena neomejena kreativnost.

Za razliko od knjige 'Dobri Ikelos' te knjige 'Curse or Hail us' ne želim izdati v samozaložbi, ker meni osebno ta način izdaje knjige ne bi dal občutka 'prave' knjige. V prihodnje želim poiskati primerno, po možnosti uveljavljeno založniško hišo, kjer bi bili pripravljene izdati mojo knjigo z avtorskimi ilustracijami.

Tudi finančno se ne bi izšlo, saj sta tisk in izdaja dvajsetih izvodov knjige 'Dobri Ikelos', ki je zgodba z 11 ilustracijami in 24 stranmi, stala približno 250€. Zgodba 'Curse or Hail us' pa ima 32 ilustracij in okoli devetdeset strani, torej bi stala precej več in tega si ne morem privoščiti.

V prihodnosti želim postati profesionalna ilustratorka, vendar me skrbi da je moj stil risanja preveč stripovski in da me zaradi tega založbe ne bi jemale dovolj resno.

Zanimivo je, da moji najljubši ilustratorji rišejo v povsem drugačnem stilu kot jaz; dober primer je slovenska ilustratorka Alenka Gošnik Godec, ki je ena od mojih najljubših ilustratork že odkar sem bila majhna.

Ilustracija Alenke Gošnik Godec (Slika 41)

Bolj kot ilustratorji name vplivajo računalniški umetniki iz interneta, animatorji in stripovski umetniki, kot na primer Don Bluth (animator – Secret of NIMH (1982), All Dogs go to Heaven (1989)) in Tomm Moore (animator – Secret of Kells, 2009).

Ilustracija Tomma Moora (Slika 42)

V navdih so mi tudi risanke s katerimi sem odraščala, predvsem Batman: The Animated Series (Werner Bros., 1992-1995), Treasure Planet (Disney, 2002) in Prince of Egypt (Dreamworks, 1997). Na razvoj mojega stila pa so močno vplivali različni internetni stripi.

ZAKLJUČEK

Projekt 'Curse or Hail us' (v originalu imenovan 'Once We Were Soldiers', a je bil preimenovan, ker je bil ta naslov preveč podoben naslovoma že obstoječega filma in knjige) je do sedaj eden od mojih največjih projektov, ker združuje mojo ljubezen do fikcije, druge svetovne vojne in mojo željo po razumevanju nemških vojakov.

Že od vsega začetka sem načrtovala, da bi ta zgodba postala ilustrirana knjiga za mladino, ki bi morda privabila tudi kakšnega odraslega bralca z namenom, da se 2. svetovna vojna in vojaki, predvsem sovražniki, predstavijo v drugačni luči.

Projekt se je začel julija 2011 in novembra istega leta sem začela pisati zgodbo.

Leta 2012 sem napisala novo zgodbo z novimi karakterji (Sailing Barbara), vendar se mi osebno zdi, da ni nikoli dosegla zgodbe Curse or Hail us.

Velikokrat sem bila v dvomih glede tega, ali je zgodba res tako dobra kot se mi zdi, a vsakič ko sem bila v dvomih, mi je nekdo poslal sporočilo o tem, da je prebral mojo zgodbo in kako se ga je dotaknila ter kako dobro je napisana. In menim, da je bistvo zgodbe prav v tem, da se bralca dotakne, da s pomočjo ilustracij, ki so v obliki propagandnega plakata, bralec začuti moč in vpliv propagande in njenih razsežnosti.

Prišla sem do zaključka, da je zgodba dovolj kvalitetna za mladino in mlade odrasle, a me je strah, da večini odraslih ne bi bila najbolj po godu, predvsem zaradi tematike.

Verjamem, da bo Curse or Hail us postala nekega dne »prava« knjiga. Zelo me zanima odziv bralcev in kritikov.

VIRI IN LITERATURA

Knjižni viri:

- KODRIŠ, Meta. 2005. *GOSPODIČNA, VI STE LEPI KOT PLAKAT!*, Ljubljana: Filozofska Fakulteta
- Barnicoat, John. 1991. *Posters*, London: Thames & Hudson,
- Pregl Kobe, Tatjana. 1998. *Upodobljene besede*, Grosuplje: Mondena

Elektronski viri:

- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Ilustracija>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Illustration>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Ilustrator>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Illustrator>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Nazi_propaganda#Posters
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Propaganda>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Propaganda>

Slike:

- Slika 1 – <http://www.adolfi.tumblr.com> / *The American Experience: Jesse Owens* (Dokumentarec)
- Slika 2 – <http://www.bytwerk.com/gpa/posters2.htm>
- Slika 3 – <http://www.bytwerk.com/gpa/posters3.htm>
- Slika 4 – <http://www.bytwerk.com/gpa/posters3.htm>
- Slike 5, 7, 8 - <http://bpavlica.deviantart.com/gallery/31834414>
- Slika 6 - <http://ww2today.com/28th-november-1940-nazi-film-the-eternal-jew-is-released>
- Ilustracije 1-26 so avtorsko delo